

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce **Y. P.**, zastoupeného JUDr. Stanislavem Krejčím, advokátem se sídlem Vlhká 14, Brno, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ,** pošt. schránka 21/OAM, Praha 7**,** o udělení azylu v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20. 5. 2003, č. j. 55 Az 470/2003-21,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**

II. Žalovanému se **nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného Ministerstva vnitra ze dne 14. 10. 2002 č. j. OAM-4309/VL-11-04-2002 byla jako zjevně neodůvodněná dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zamítnuta žádost žalobce o udělení azylu a bylo rozhodnuto, že se žalobci neuděluje azyl v České republice z důvodů nesplnění podmínek uvedených v ustanoveních § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu. Současně bylo žalovaným rozhodnuto podle § 28 zákona o azylu, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce dne 25. 11. 2002 opravný prostředek k Vrchnímu soudu v Praze, o němž tento soud nerozhodl do 31. 12. 2002, a proto o něm ve smyslu čl. II zákona č. 519/2002 Sb. a ust. § 129 odst.2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní a ust. § 32 odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb. rozhodl Krajský soud v Brně.

Proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20. 5. 2003, č. j. 55 Az 470/2003-2, kterým byla žaloba odmítnuta, podal žalobce - nyní stěžovatel (§ 105 odst.1 s. ř. s.) v zákonné lhůtě dle § 106 odst. 2 s. ř. s. kasační stížnost.

V kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že ji podává z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., kdy namítá nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Stěžovatel tvrdí, že není českým občanem ale je národnosti ukrajinské, české řeči dobře nerozumí, pouze se běžně dorozumí. Tato skutečnost mohla být soudu známa, a proto měl soud svolat jednání, kde by přesně zjistil jazykovou neznalost stěžovatele, ustanovil mu tlumočníka a řádně jej poučil o jeho právech. Tím, že tak krajský soud neučinil a pouze písemně vyzval stěžovatele k odstranění vad jeho podání, poškodil tak stěžovatele v jeho základních právech, neboť stěžovatel přesně nevěděl, co po něm v usnesení k odstranění vad podání soud požaduje.

Dále v kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že kasační stížnost podává i z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst.1 písm. b) s. ř. s., když tvrdí, že žalovaný měl dostatek informací, aby jej mohl posoudit jako „přistěhovalce“. Žalovaný však celou věc řešil neobjektivně a povrchně, když se zabýval jen otázkou, zda byl stěžovatel politicky činný a zda mu hrozí trest; žalovaný stěžovateli nevysvětlil, proč nemůže být azylantem, proč na něj nelze pohlížet jako na přistěhovalce. Proto stěžovatel tvrdí, že správní rozhodnutí žalovaného je „vadné“, neboť tento se v odůvodnění svého rozhodnutí opírá, mimo Zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv na Ukrajině za r. 2001, o pouhé abstrakce.Stěžovatel dále tvrdí, že žalovaný v řízení o azylu pochybil, když nerespektoval článek 10 Ústavy a nepřihlédl k odst. 18 Evropské sociální charty (právo příslušníka státu, jež je smluvní stranou této Charty vykonávat na území jiného smluvního státu výdělečnou činnost). Stěžovatel v kasační stížnosti dále poukazuje na tvrdost zákona o azylu.

Na základě výše uvedeného navrhuje proto zrušení napadeného rozhodnutí krajského soudu a rozhodnutí správního orgánu z důvodu jejich nezákonnosti.

Žalovaný v písemném vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost podané kasační stížnosti a ztotožnil se s důvody, pro které byla žaloba krajským soudem odmítnuta. Dle žalovaného byl stěžovatel schopen přesně porozumět výzvě soudu v českém jazyce, o čemž svědčí jeho doplnění podání ze dne 5. 5. 2003, které však nebylo dostačující z hlediska doplnění skutkových důvodů podaného opravného prostředku. Pokud se týká námitek stěžovatele, směřujících proti správnímu rozhodnutí žalovaný uvádí, že soud v dané věci nerozhodoval meritorně a jedná o skutečnosti, které stěžovatel uplatnil až po vydání napadeného usnesení (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), přičemž zákon o azylu nezná pojem „přistěhovalec“ a k úpravě pobytu cizinců na území ČR slouží jiný právní předpis. Vzhledem k výše uvedenému proto navrhuje, aby soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Brně v rozsahu stížnostních důvodů, uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Řízení ve správním soudnictví je plně ovládáno zásadou dispoziční a je na žalobci, zda proti rozhodnutí správního orgánu jímž se zakládají, mění ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, podá žalobu u soudu či nikoliv. Je pouze na žalobci, aby v případě, kdy se bude domáhat ochrany svých práv žalobou u soudu, v této žalobě jasně vymezil, které výroky správního rozhodnutí napadá a v žalobních bodech pak specifikoval, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (§ 71 s. ř. s). Stěžovatel rozsah a meze přezkumu napadeného správního rozhodnutí krajským soudem svým opravným prostředkem, podaným dne 25. 11. 2002 neurčil, neboť se v něm omezil pouze na sdělení nesouhlasu s napadeným rozhodnutím správního orgánu. Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 8. 4. 2003 byl stěžovatel vyzván k doplnění svého podání - mimo jiné o označení žalobních bodů, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považoval žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (§ 71 písm. d s. ř. s.).

Stěžovatel reagoval na výzvu soudu doplněním svého podání, ve kterém uvedl, že právním důvodem, pro který považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné, jsou vady řízení, kterých se měl dopustit správní orgán v řízení o udělení azylu. V doplnění svého podání však neuvedl skutkové důvody tvrzené nezákonnosti rozhodnutí, neboť pouze odkázal na konkrétní ustanovení správního řádu, která byla postupem správního orgánu porušena, aniž by své tvrzení opřel o vylíčení skutkových okolností, za kterých k tvrzenému porušení zákona došlo. Pouhý odkaz na porušená ustanovení správního řádu a na spisový materiál, tak jak jej učinil stěžovatel v doplnění žaloby, nelze proto považovat za uvedení skutkových důvodů tvrzené nezákonnosti rozhodnutí.

Jestliže i přes doplnění žaloby trpěla tato nadále takovou vadou, pro kterou nebylo možno v řízení pokračovat (§ 37 odst. 5 s. ř. s.), neboť bránila projednat věc meritorně, postupoval Krajský soud v Brně v souladu s ust. § 37 odst.5 a § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. když žalobu odmítl.

Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného usnesení v rozsahu důvodu podání kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. dospěl rovněž k závěru, že krajský soud nepochybil, když v řízení před soudem neustanovil stěžovateli tlumočníka. Stěžovatel sám v kasační stížnosti uvádí, že se česky běžně dorozumí. Z doplnění podání sepsaném stěžovatelem v jazyce českém, které zaslal krajskému soudu na jeho výzvu k odstranění vad, lze najisto dovodit, že stěžovatel usnesení soudu v českém jazyce správně porozuměl a zcela přesně věděl, co po něm soud požaduje. Za dané situace nelze soudu 1.stupně vyčítat, že neshledal důvod ustavovat stěžovateli v tomto řízení před krajským soudem tlumočníka a komunikovat s ním v jeho mateřském jazyce.

Kasační stížnost stěžovatel podal i z důvodu vady řízení dle § 103 odst.1 písm. b), spočívající dle tvrzení stěžovatele v tom, že při zjišťování skutkové podstaty, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, byl porušen zákon v ustanovení o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost .

Nejvyšší správní soud k tomuto stížnostnímu důvodu uvádí, že žaloba stěžovatele, jejímž právním důvodem byly vytýkané vady v řízení před správním orgánem mající vliv na zákonnost rozhodnutí, trpěla i přes její doplnění takovou vadou, pro kterou nebylo možno v řízení pokračovat (§ 37 odst. 5 s. ř. s.) a znemožnila krajskému soudu projednat věc meritorně.

Nebylo-li tedy soudem rozhodováno ve věci samé, ale žaloba byla odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s, nemohl se ani Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti zabývat stěžovatelem uplatněným stížnostním důvodem podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., v rámci kterého navíc stěžovatel uplatňoval nové skutečnosti, dříve v řízení neuplatněné (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

V řízení o kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud nezabýval polemikou stěžovatele o tvrdosti zákona o azylu, neboť jde o skutečnost, kterou stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Ze stejného důvodu soud nepřihlížel ani k námitce stěžovatele v níž vyčítá žalovanému – ministerstvu vnitra (ve stížnosti nesprávně označenému jako vedlejší účastník), že nepřihlédl k Evropské sociální chartě, kterou je Česká republika vázána.

Nad rámec důvodů, které vedou k závěru o zamítnutí stížnosti, považuje soud za potřebné uvést, že ustanovení Evropské sociální charty, na které stěžovatel odkazuje a která zaručují stejné právo a stejné podmínky při výkonu výdělečné činnosti, se na poskytnutí azylu nevztahují. Především je svrchovaným právem každého suverénního státu rozhodovat o povolení vstupu a pobytu cizích státních příslušníků na svém území. Poskytnutí azylu je tak zcela specifickým důvodem pro povolení pobytu cizince na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců, tak jak jsou upraveny zákonem 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Právo pobývat na území cizího státu v žádném případě není možno kvalifikovat jako základní lidské právo člověka – nepatří tedy do kategorie základních práv a svobod chráněných ústavním pořádkem ČR.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. Protože úspěšný žalovaný žádné náklady neuplatňoval, resp. mu žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, soud mu nepřiznal náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.)

V Brně dne 22. 1. 2004

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu